

- Na dużym ekranie należy umieścić tekst wiersza *Elegia o chłopcu polskim* Baczyńskiego, który zostanie głośno odczytany przez przygotowanego wcześniej do tej roli dobrego recytatora. Kolejnym krokiem będzie odтворzenie nagrania (około 3 minut) piosenki *Godzina W* zespołu Lao Che ([youtube.com/watch?v=xZb3j-JE8pYM](https://www.youtube.com/watch?v=xZb3j-JE8pYM)). Wreszcie powinien paść pytanie o wrażenia wynikające z zestawienia dwóch tak różnych głosowych interpretacji. Ta pierwsza ma charakter kameralny, liryczny i odnosi się do indywidualnego losu. Ta druga – mocna, dynamiczna, agresywna – wskazuje na doświadczenie zbiorowe.
  - Wymianę opinii na temat walorów utworów można zakończyć propozycją wycięcia fragmentu melodii i wykorzystania jej jako dzwonek w telefonie komórkowym.
  - Czerwone maki pod Monte Cassino.
  - Nauczyciel lub uczeń przedstawia encyklopedyczną informację o udziale Polaków w bitwie pod Monte Cassino i pracy Melchiora Wańkowicza jako korespondenta wojennego.
  - Kolejne ćwiczenie wymaga grupowej pracy z komputerem. Uczniowie tworzą sześć zespołów i losują jeden z poniższych cytatów. Do każdego fragmentu *Szkiców spod Monte Cassino* Melchiora Wańkowicza należy dobrać odpowiednią ilustrację (np. fotografię, szkic, rysunek). Można to zrobić przy pomocy jednej z popularnych wyszukiwarek internetowych, wpisując hasło „Monte Cassino (grafika)”. Przesłane nauczycielowi ilustracje, które ten wyeksponuje na dużym ekranie, utworzą fotoreportaż z walki o klasztor i potwierdzą wiarygodność relacji korespondenta wojennego.
  - „Przyszedł maj i ziemia nieuprawna przez wojnę pokryła się makami. Maki czerwienią pokrywały każdy załomek gruntu” (s. 26).
  - „Czołgi stoją spokojnie, ale przeraża coś innego, hulającego po polanie – wybuchy. Chodzą stadkami. Właśnie ryją grunt między drogą, z której się idzie, a czołgami. Potem seria się przeniosła na czołgi” (s. 111).
  - „Porucznik Brzozowski woła: »Granaty!...« i pada dwukrotnie ranny” (s. 144).
  - „Ci ocaleni już zwolna stygną z szoku bitewnego, krzątają się jak mrówki porządkując pobojowisko” (s. 175).
  - „Przesuwać się trzeba w półciemności. Sklepienia tu narastają wielometrową grubością, łuki ciężkie i niskie noszą na sobie cały gmach klasztorny” (s. 185).
  - „Kiedy ze szczytu cmentarza, białą falą schodów, idzie się w dół, mocny napis, biegnący dwumetrową antyką przez całe plateau mówi: »Przechodniu powiedz Polsce żeśmy polegli wierni w jej służbie«” (s. 214)².
  - Podsumowanie.
- Lekcję kończy nauczyciel lub wybrany uczeń, przypominając przebieg zajęć z uwzględnieniem: autorów i tytułów omawianych utworów, treści, cech ekspresji artystycznej oraz nazw gatunków.
- Zadanie domowe.
- Listę poniższych tematów (do wyboru) można przesłać uczniom drogą elektroniczną.
- Galerię fotografii o Monte Cassino przekształć w fotokast.
  - Arkadia i Apokalipsa w poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego. Analiza porównawcza interpretacji muzycznej wierszy: *Elegia o chłopcu polskim* (Lao Che) i *Miłość*³.
  - Jak oceniasz inicjatywę Muzeum Powstania Warszawskiego mierzącą do upamiętnienia wydarzeń powstańczych w formie komiksu? Wyraź opinię w tej sprawie w liście skierowanym do dyrekcji.
- Uwaga o realizacji:**
Przeprowadzenie lekcji wymaga wcześniejszego zapoznania się nauczyciela z proponowanymi materiałami pomocniczymi oraz przygotowania sprawnych urządzeń. □

Danuta SALAMON
Króścienko n. Dunajcem,
Liceum Ogólnokształcące

- 2 M. Wańkowicz: *Szkiice spod Monte Cassino*. Warszawa 1972.
- 3 Duet J. Fraszynska i R. Janowski, dostępne w internecie pod adresem: muzykapl.com/wykonawca/Jolanta%20Fraszynska%20i%20Robert%20Janowski.

Szkoła Podstawowa nr 1 w Bolesławcu (początkowo Szkoła Podstawowa nr 10) zainaugurowała swoją działalność w 1986 r. Pół roku później otworzyła podwoje biblioteka szkolna. Obecnie w placówce uczy się 515 uczniów w 19 oddziałach oraz pracuje 30 nauczycieli. Biblioteka, od 2001 r. szkolne centrum informacyjne, jest bardzo ważnym elementem popularyzacji czytelnictwa i rozwoju informacyjnej naszej szkoły. Wspomaga realizację programów nauczania i wychowania, edukację kulturalną i informacyjną uczniów, służy doskonaleniu nauczycieli i rodziców.

Organizacja

Pierwszy zapis w księdze inwentarzowej pochodzi z 1986 r. Z roku na rok księgozbiór wzbogacał się i obecnie liczy 14 556 woluminów. Uczniowie mają wolny dostęp do półek. W ciągu roku średnia dzienna odwiedzin uczniów w czytelnicy wynosi około 16, a w wypożyczalni 85 czytelników, średnia wypożyczeń – 80 książek. Średnia wypożyczeń na jednego czytelnika w ubiegłym roku szkolnym wyniosła 27 książek. Ze zbiorów bibliotecznych mogą korzystać uczniowie, pracownicy szkoły oraz absolwenci i rodzice. Przez wiele lat, do 2005 r., w bibliotece pracowały dwie osoby, teraz centrum prowadzi jeden nauczyciel bibliotekarz. Od początku istnienia biblioteka zapewnia każdemu uczniowi jak najlepsze warunki rozwoju. Zlokalizowana jest w spokojnej części budynku szkoły, dzięki czemu korzystający z niej uczniowie mają optymalne warunki pracy. Ma kameralną czytelnię z czterema uczniowskimi stanowiskami komputerowymi ze stałym dostępem do internetu oraz komputerem nauczycielskim, wypożyczalnią i kąci opracowania zbiorów.

Działalność

Przygotowanie uczniów do samodzielnego wyszukiwania informacji oraz umiejętnej i krytycznej ich wykorzystywania to jeden z głównych celów pracy biblioteki szkolnej. W pierwszym semestrze każdego roku szkolnego odbywają się zaję-

Szkolne centrum informacyjne

Biblioteka Szkoły Podstawowej nr 1 – Miejskiego Zespołu Szkół nr 2 w Bolesławcu

O działalności pedagogicznej tego centrum można by śmiało zrobić osobny numer kwartalnika. Warto podpatrzeć różnorodne formy aktywizowania uczniów i odwiedzić bibliotekę, zaglądając na jej stronę internetową.

Teresa PROKOWSKA

cia z edukacji czytelniczo-medialnej, podczas których dzieci uczą się korzystania z biblioteki tradycyjnej i elektronicznej. Wychowankowie oddziału przedszkolnego poznają nowe dla nich miejsce pod hasłem „Pierwsza wizyta w bibliotece”. Uczniowie klas I uczestniczą w tradycyjnej uroczystości pasowania na czytelników „Zostajemy czytelnikami biblioteki szkolnej”. Drugo- i trzecioklasiści poznają układ książek na półkach w bibliotece szkolnej, uczą się, jak samodzielnie wybierać lekturę podczas zajęć „Już wiem, gdzie i jak”. Dla uczniów starszych klas prowadzone są zajęcia przybliżające warsztat informacyjny biblioteki: „Chcę wiedzieć, więc szukam”, „Wydawnictwa informacyjne w bibliotece szkolnej”.

Biblioteka jest miejscem żywym, aktywnym, dynamicznym. Zawsze dzieje się tutaj coś ciekawego: organizowane są szkolne i środowiskowe imprezy kulturalne oraz inne działania zachęcające uczniów, nauczycieli i rodziców do jak najczęstszego zaglądania w biblioteczne progi. Każdego dnia spotykają się grupy uczniów realizujących określone projekty. Duży udział mają przedsięwzięcia podejmowane w ramach europejskiego programu e-twinning

– międzynarodowej współpracy za pośrednictwem mediów elektronicznych. Projekty mają charakter interdyscyplinarny. Integrują wiedzę i umiejętności z różnych dziedzin edukacji: języka polskiego, języków obcych, historii, przyrody, plastyki i zajęć komputerowych. Uczniowie pracują na platformie elektronicznej, która jest bezpiecznym, wirtualnym środowiskiem współpracy partnerskich szkół. Znajdują się tam narzędzia niezbędne do realizacji projektu i dokumentowania jego przebiegu.

Realizując projekty e-twinning, kolejni uczniowie, w zależności od stopnia opanowania umiejętności obsługi komputera, poznają coraz więcej jego możliwości. Młodszy nauczycieli się m.in. korzystania z edytorów tekstu i grafiki, nieco starsi tworzenia różnorodnych prezentacji multimedialnych, animacji, ciekawych galerii zdjęć i filmów. Opracowali wirtualne wycieczki po szkole, mieście i europejskich krajach partnerskich, wykonali animowane komiksy i kartki elektroniczne, są autorami książek wydawanych w wersji elektronicznej i tradycyjnej, swobodnie korzystają z platformy edukacyjnej. Nauczycieli się pisanie blogów i tworzenia stron internetowych.

Projekty e-twinning cieszą się ogromną popularnością wśród uczniów. Udział w konkursach i zdobywanie przez nas nagrody mają niebagatelne znaczenie. Nasze projekty otrzymały Krajowe i Europejskie Odznaki Jakości, Patronat Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji, zajęły w kolejnych latach I i III miejsce w konkursie „eTwinning w bibliotece szkolnej”. Stwo-

rzona przez nas strona internetowa „5 lat eTwinningu” zdobyła III miejsce w ogólnopolskim konkursie.

Stale miejsce w bibliotece znalazły imprezy i uroczystości, które dzięki swojej popularności stały się cyklicznymi i tradycyjnymi wizytówkami placówki.

Należą do nich:

- Międzynarodowy Miesiąc Bibliotek Szkolnych – październik,
- uroczystość pasowania na czytelników uczniów klas I – listopad,
- Międzynarodowy Dzień Pluszowego Misia – listopad,
- mikołajki z Mikołajkiem – grudzień,
- konkurs pięknego czytania klas III – luty, marzec,
- Światowy Dzień Książki dla Dzieci – kwiecień,
- Tydzień Bibliotek – maj,
- Tydzień Głośnego Czytania – gimnazjaliści czytają dzieciom – czerwiec.

Odbywające się w szkolnym centrum informacyjnym zajęcia, konkursy, projekty edukacyjne skierowane są zarówno do uczniów uzdolnionych, jak i do dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Cykliczne spotkania z książką uczniów klas I-III promują czytelnictwo oraz kształcą umiejętność czytania ze zrozumieniem. Co dwa tygodnie poszczególne klasy przychodzą z wychowawcą do biblioteki, aby wspólnie porozmawiać o książkach, wziąć udział w zabawach z książką, posłuchać i poczytać wybrane lektury. Wykorzystując bogate zasoby i narzędzia strony internetowej biblioteki, proponujemy uczniom „Ferie z biblioteką”. Multimedialne spotkania z literaturą, ciekawe zabawy z książką i wokół książki są doskonałym sposobem na przyciągnięcie uczniów do biblioteki.

Przyjazna biblioteka stwarza optymalne warunki pracy.

Zbiory i czytelnictwo popularyzowane są poprzez wystawy i audycje radiowe. Przygotowywane są różnorodnie ekspozycje tematyczne i okolicznościowe w bibliotece oraz na korytarzach szkolnych. Dużym zainteresowaniem społeczności szkolnej cieszyły się m.in. wystawy: „Mój przyjaciel miś”, „Europejskie świętowanie wiosny”, „Świat Muminków Tove Jansson”, „Najciekawsze biblioteki świata”, „Portret z książką”, „Z baśnią i legendą przez Polskę”. Oprócz tradycyjnych metod prezentacji zbiorów wykorzystywane są ogromne możliwości oferowane przez nowoczesne technologie. Elektroniczne wystawy, wirtualne podróże śladami wybranych pisarzy, bohaterów i miejsc związanych z książką na stronie internetowej biblioteki są atrakcyjną formą promocji książki i czytania.

Biblioteka systematycznie inicjuje i organizuje liczne szkolne, ogólnopolskie i międzynarodowe projekty i programy rozwijające kluczowe kompetencje uczniów, przede wszystkim umiejętność posługiwania się nowoczesną technologią informacyjną i komunikacyjną, np. cieszące się dużą popularnością wśród uczniów: „Szkolny tydzień kultury”, „Zabawy słowem”, „Europa bliżej nas”, „Bolesławiec – moje miasto”, „Z baśnią w plecaku”, „Moja mała ojczyzna”, „E-gazetka szkolna”, „Miesiąc z książką i biblioteką”, „Tydzień z patronem”, „Tydzień humanistyczny”, „Ferie z biblioteką”.

Nauczyciel bibliotekarz opracował i koordynował projekty: „Szkoła dobrych obyczajów”, „Mój przyjaciel miś”, „Jestem kulturalny i jest mi z tym dobrze”, „Spotkania z książką”, „Kultura języka polskiego”; zainicjował udział w programach: „Przyjazna szkoła”, „Szkoła dbająca o bezpieczeństwo”, „Szkoła bez przemocy”, „Dzień Wiosny w Europie”, „Książki łączą ludzi”, „Warto być dobrym”.

Kolejnym polem działania centrum są programy i akcje, w których uczestniczy biblioteka i z jej inicjatywy cała szkoła. Wzięliśmy i bierzemy udział w programach: „Cała

Polska czyta dzieciom”, „Biblioteka – miejsce bezpiecznego internetu”, „Tydzień z internetem”, „Tydzień e-książki”, Dzień Bezpiecznego Internetu, „Przyjazna Szkoła”, „Innowacyjna Szkoła” i „Innowacyjny Nauczyciel”, „Szkoła z Klasą 2.0”. Biblioteka opracowuje i współrealizuje programy wychowawcze i profilaktyczne: „Jestem kulturalny i jest mi z tym dobrze”, „Bezpieczna szkoła dobrych obyczajów”, program promocji czytelnictwa „Dzisiaj w planie mam czytanie”. Organizuje spotkania autorskie z twórcami kultury, regionalistami, poetami i pisarzami.

Od lat niezmiernie ogromną popularnością cieszą się konkursy, o które zabiegają sami uczniowie. Każdego roku ogłaszane są turnieje literackie, plastyczne, afiszowe, quizy, plebiscyty, zawody krótkoterminowe i całoroczne. Dzięki nim dzieci mają możliwość rozwijania uzdolnień i zainteresowań. W ostatnich latach odbyły się m.in. konkursy:

- afiszowe, np.: „Kolorowe książki”, „Wiem, gdzie to znaleźć”, „Święta w Bullerbyn i u nas”, „Czy znasz tę postać?”, „Znajdź tytuł!”, „Kto to powiedział?”, „O kim mowa?”, „Czy znasz tę książkę?”.
- turnieje (dla drużyn), np.: konkurs znajomości książek, „Znamy wiersze pana Brzechwy”, „Tajemniczy świat Muminków”, konkurs pięknego czytania;
- quizy, np.: „Przez rozrywkę do wiedzy”, „Choinkowe kłopoty”, książka miesiąca, „W 180 minut dookoła książki i bibliotek”, „Mikołajki z Mikołajkiem”, „Baśnie braci Grimm”;
- konkursy literackie, np.: „Przygody Kubusia Puchatka w Bolesławcu”, „Moja ulubiona książka”, „Zareklamuj bibliotekę”, „Moja własna książka”, „Przeczytaj, poleć innym”;
- konkursy plastyczne, np.: konkurs na ekslibris biblioteki, „Ilustrujemy baśnie Andersena”, „Ilustrujemy związki frazeologiczne”, „Czytanie jest fajne”, „Ilustrujemy tytuły książek”;
- plebiscyty, np.: plebiscyt na bestseller biblioteki, „Wybieramy książkę roku”, „Moja ulubiona książka

z dzieciństwa” – wśród nauczycieli i rodziców; „Jakiej książki brakuje w bibliotece?”;

- turnieje regionalne, np.: „Moje ulubione miejsce w Bolesławcu”; konkurs wiedzy o Bolesławcu, „Znam moje miasto”, „O Bolesławcu wiem wszystko”, „Mój piękny skrawek ojczyzny”;
- konkursy całoroczne, np.: konkurs na najciekawszy dzienniczek lektur, „Liga czytelnicza”, książka i pisarz miesiąca, „Czytamy lektury”, „Poznajemy świat z Tomkiem”;
- konkursy multimedialne, np.: „Moje miasto – miejsce przyjazne dzieciom”, „Zimowa szkoła i miasto”, animowana kartka świąteczna, „Podróże kształcą”, „Przylapani na czytaniu”.

Biblioteka zachęca także uczniów do czytania, każdego roku organizując współzawodnictwo międzyklasowe, wyłaniając czytelników: miesiąca, semestru i roku; najlepiej czytające klasy (wyniki czytelnictwa klas podawane są co miesiąc do ogólnej wiadomości).

Centrum informacyjne jest inicjatorem i koordynatorem szkolnych działań związanych z przygotowaniem uczniów do bezpiecznego i mądrego korzystania z technologii informacyjnej i internetu. W bibliotece uczniowie kończą „bezpieczne” kursy e-learningowe, uczestniczą w licznych konkursach, quizach, wystawach, projektach i innych przedsięwzięciach. Biblioteka opracowała szkolny program profilaktyczny „Bezpiecznie w internecie”, tematyczną stronę internetową bezpiecznemzs2.blogspot.com, informatory, ulotki dla uczniów, nauczycieli i rodziców. Corocznie koordynuje udział szkoły w obchodach Dnia Bezpiecznego Internetu, działaniach związanych z udziałem w ogólnopolskim programie Szkoła Bezpiecznego Internetu i w związku z przystąpieniem placówki do Koalicji na rzecz Bezpieczeństwa w Internecie. W 2010 r. szkoła otrzymała Certyfikat Szkoły Bezpiecznego Internetu.

Biblioteka opracowuje i wydaje różnego rodzaju informatory dla

SCI jest ważnym miejscem popularyzacji czytelnictwa i kultury informacyjnej.

uczniów i nauczycieli, np.: „Głos Biblioteki” dla najmłodszych czytelników i ich rodziców, folder Szkoły Podstawowej nr 1, folder dla przyszłych pierwszoklasistów, *Patroni naszych ulic, Bolesławiec – moje miasto*, informatory o zasadach rekrutacji uczniów do klas sportowych, informatory o sukcesach uczniów i szkoły.

Dla rodziców wydane zostały liczne ulotki i informatory, m.in.: *Jak zachęcić dziecko do czytania?*, *Rozwiń geniusz swego dziecka*, *Jak pomagać dzieciom w nauce?*, *Jak się uczyć?*, *Przegląd literatury pedagogicznej, psychologicznej i „rodzinnej”*, *Cała Polska czyta dzieciom – my też*, *Jak motywować uczniów do nauki?*

Szkolne centrum informacyjne jest także otwarte dla środowiska. Zachęca i przygotowuje rodziców oraz seniorów do korzystania z technologii informacyjnej. W ubiegłym roku szkolnym aktywnie uczestniczyło w europejskiej kampanii „Tydzień z Internetem 2011”, koordynowanej w Polsce przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Akcja miała na celu zachęcenie jak największej liczby osób powyżej 50. roku życia do korzystania z internetu.

E-biblioteka (bibliotekabol1.blogspot.com)

Od 2001 r. istnieje strona internetowa centrum informacyjnego, która jest ważnym źródłem informacji dla uczniów, rodziców i nauczycieli.

Elektroniczną bibliotekę tworzą działy tematyczne wspierające uzdolnienia i zainteresowania, rozwijające kulturę czytelnictwa, informacyjną

i medialną uczniów, wspierające nauczycieli i służące wymianie doświadczeń, dostarczające uczniom, wychowawcom i rodzicom wiedzy przydatnej w doskonaleniu i samokształceniu.

E-biblioteka gromadzi i organizuje informacje o zbiorach własnych, bazach danych i zasobach internetowych. Informuje o wydarzeniach bibliotecznych: konkursach, wystawach, spotkaniach, akcjach, projektach. Prezentuje kalendarium literackie i zdobyte nagrody i wyróżnienia.

W strefie uczniów umieszczone są ciekawostki i porady dotyczące korzystania z biblioteki oraz materiały ułatwiające naukę podczas zabawy: filmy i prezentacje multimedialne, quizy i konkursy, animacje i gry, zagadki i zadania logiczne.

Strefy dla nauczycieli i rodziców zawierają informacje i materiały wspierające ich w pracy dydaktycznej, wychowawczo-opiekuńczej i rozwoju zawodowym.

Strefa elektronicznej aktywności odsyła wszystkich do starannie wybranych stron internetowych przydatnych dla każdego czytelnika do pracy, nauki i rozrywki. Są tam: e-adresy, e-autorzy, e-czytanie, e-książki, e-czasopisma, e-gazetka.

Dział „Lubimy lektury” zawiera wykazy i harmonogramy omawiania lektur, ich krótkie opisy, wzmianki o autorach. Wiele tytułów jest dostępnych online do czytania i słuchania, niektóre są ilustrowane lub animowane. Opisy lektur wzbogacone są fragmentami filmów oraz zadaniami dla uczniów.

Dział „Co nowego w bibliotece” informuje czytelników o nowych książkach. Krótki opis i fotografia okładki ułatwiają identyfikację książki i pomagają w wyborze lektury.

Recenzje książek pisane przez uczniów, nauczycieli i rodziców można znaleźć w dziale „Fajną książkę przeczytałem”. Zachęcają one do

czytania i redagowania własnych tekstów.

Dział „Publikacje” upowszechnia osiągnięcia i doświadczenia pedagogiczne nauczycieli. Zawiera opracowania własne nauczycieli Miejskiego Zespołu Szkół nr 2. Są tutaj projekty i programy, scenariusze i konspekty: zajęć, uroczystości, konkursów oraz inne materiały.

„Szkolna Biblioteczka Metodyczna” to tematyczne zeszyty metodyczne zawierające opracowania nauczycieli Miejskiego Zespołu Szkół nr 2. Wydawnictwa ukazują się cyklicznie od 2001 r.

„Multimedia” promują talenty literackie, plastyczne i informatyczne uczniów oraz prace nauczycieli, gotowe do wykorzystania podczas lekcji. W dziale tym gromadzimy: filmy, e-booki, prezentacje, webquesty, animacje, testy, quizy, zagadki i zadania logiczne, puzzle, układanki, elektroniczne plakaty i ulotki.

W dziale „Narzędzia i aplikacje internetowe” tworzymy bibliotekę darmowych aplikacji wykorzystywanych w naszej pracy i projektach.

E-biblioteka jest miejscem, w którym każdy może umieścić swoją pracę i znaleźć teksty kolegów. Umożliwia korzystanie z zasobów i pracę w dowolnym miejscu i czasie. Uczniowie i nauczyciele mogą pracować wszędzie i w każdej wolnej chwili. Wystarczy dostęp do komputera i internetu. Uzyskujemy dostęp do wirtualnej przestrzeni, funkcjonujemy „w chmurach”, co sprzyja kreatywności i samodzielności.

E-biblioteka została wyróżniona w ogólnopolskim konkursie na najciekawszą stronę internetową biblioteki szkolnej i pedagogicznej, w konkursie Polski Internet 2011 oraz posiada certyfikat Strony Przyjaznej Dzieciom.

Biblioteka otwarta jest na nowe media, z powodzeniem wykorzystuje je w codziennej pracy, przygotowując uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym. □

Teresa PROKOWSKA
Bolesławiec, Szkoła Podstawowa nr 1
– Miejski Zespół Szkół nr 2